

dar klâsik sezariende hiçbir mihibilî muayeneye cevaz yoksa da, rakabî usulde - klinikte yapılmak şartile - bu muayenelere müsaade vardır. Ancak fazla muayenelerin veya hastane haricinde yapılacak tuşe vajinallerin, yeni başlamış veya başlayacak olan intanı agrave etmeleri dolayısıyla, herhalde zarardan hali olmadıkları muhakkaktır.

Kayser ameliyesinin yeni teknikleri sayesinde, bu ameliyenin yapılması için muktezi şartlar ne kadar azalıyorsa, endikasyon sahası da o nisbette genişlemektedir. Eskiden yalnız dar havsalalarda yapılan bu operasyon şimdi, plasenta previa'da, eklampsi'de, apopleksi ütero-plasenter'de, meşime arkası kanamalarında, çok iri çocuklarda, çenenin arkaya gittiği yüz itilânlarında, cebhî itilânlarda, canlı çocukta habli sürrevinin düşüklüğünde, velhasıl sağ çocuklarda çabuk doğumu icap ettiren hallerde tatbik olunmaktadır.

Hattâ bir gün gelecek ki kayser ameliyesi, tekniğin ve anestezi metodlarının daha perfeksiyone olmasile, mihibil yolundan yapılan birçok velâdiye ameliyelerine rekabet edecek, ve hastalar tarafından diğerlerine tercih edilen bir usul olacaktır.

Memleketimizde, Almanya ve hususile Amerikada yapıldığı nisbette fazla kayser ameliyesi yapılmıyor. Mamafih ileride bu nisbetin çoğalacağı muhakkaktır. Böylece muktazi şartları haylice azalmış olan sezarien'in ve hususile *Césarienne basse*'in, müşkül ve mihibil yolu ile bitirilmesi anne ve çocuk için tehlikeli olan birçok velâdiye vakalarına karşı, iyi bir silâh teşkil ettiğini tebarüz ettirmek isterim.

Vitaminlerin, karakterize eden tesirlerine göre, tıbda kullanılması ne dereceye kadar mümkündür, bu tesir spesifik midir?

Prof. Öke, M. Kemal

Gülhane, Tatbikat mektep ve seririyatı, cerrahî Profesörü

Vitaminlerin laboratuvar tetkikleriyle ve tecrübelerle tesbit edilen tesirlerinden klinikte, hasta başında ne dereceye kadar istifade edilebileceği araştırmağa değer bir mevzu teşkil eder. Tatbikat bakımından laboratuvar salâhiyeti kliniğe devredildiğinden sonra vitamin tedavisi tıbda bu günün ilmi problemi olmuştur.

Bir hastalığın seyri esnasında husule gelen tali tifo veya avitaminozla, hastalığın teşekkülünde doğrudan doğruya genetik rol oynayan iptidai hipo veya avitaminos arasında teşhis ve tedavi bakımından büyük bir fark vardır. Birçok hastalıkların ve bilhassa

intanların seyri esnasında husule gelen avitaminos veya hipovitaminos sebep

değil, bir netice olabilir. O halde burada verilecek vitamin bir ilaç gibi şafi değil, belki hastalığın seyri üzerine müessir bir vasita olabilir.

Vitamin tedavisi ancak hastalıkta genetik bir rol oynayan vakalarda sebebi bir tedavidir. Bunun için bu tedavinin tatbikında netice alabilmek hususunda göz önünde tutulacak, daha doğrusu halledilmesi icap eden noktalar vardır: Meselâ antiskorbutik dediğimiz C vitamini eksikliği, skorbutün teşekkülünde spesifik bir sebep, ve tatbik edilecek tedavi de spesifik bir tedavi midir? Antiraşitik bir vitamin olarak tanıdığımız D vitamini, raşitizmde şafi bir rol oynar mı ve bu rolü müsbet ise provitamin olan Ergosterinin suni ultravioleye arzedilmesiyle, kademe halinde teşekkül eden bir takım ara maddeleri arasında hangi madde (Ergosterine, Lunisterine, Tackysterine, Toxisterine) D 2 ye müessir oluyor? Biliyoruz ki, provitamin fazla şualandırılınca tesirini kaybeder, hattâ zararı bile olur. Burada müessir madde, daha ziyade, vitamin rolünü oynayan D 2 vitamindir. Şu halde Ergosterin, toksisterin şekline tahavvül edinceye kadar şualandırılacak olursa çok zararlı olabilir.

C vitamini, hakikaten antihemorajik olarak mide kanamalarında, mekanik tabirli hastalarda, ameliyattan sonra husule gelen kanamaları tedavi maksadile kullanılabilir mi? Hormonlarla vitaminler arasındaki münasebetten istifade edilerek, vitaminlerin endokrin hastalıklarında da kullanılması tavsiye ediliyor. Bu bakımdan A vitamini olan Vogan, Basedov'da antitiroidik bir vitamin olarak kullanılabilir mi? Aynı zamanda neşvünema vitamini olan A vitamini ile, munzam nesîç sistemi üzerine müessir bir vitamin olan C vitamini, biolojik karakterile, kanser patalojisinde genetik bir rol oynar mı? Ve bu bakımdan müessir bir tedavi vasıtası olabilir mi? Kanın bakterisit kuvvetini arttırması bakımından C vitamini intan ve iltihaplarda emin ve kudretli bir tedavi vasıtası mıdır?

Bu suallerin her biri üzerinde yapılmış olan tecrübe ve araştırmalar gözden geçirilirse, vaziyetin henüz icap ettiği kadar aydınlatılmamış olduğu görülür. C vitamininin skorbutle münasebeti, birçok araştırmalara yol açmıştır. Fakat skorbutün sırf bir C hipovitaminosu olduğu hakkında henüz kanaat verici bir netice eldeedilememiştir. Böyle olmakla beraber, C vitamininin skorbutü şifalandırdığı fikri bugün popülarize olmuş bir kanaat halindedir.

Çocuk skorbutü denilen Müller-Barlow hastalığının, kaynatılmış sütle beslenen çocuklarda görülmesi, C vitamini ile bu hastalık arasında bir münasebet olduğunu teyit ediyor. Çünkü, süt kaynatılmakla içindeki diğer maddelere birşey olmadığı halde, yalnız C vitamini tahrip ediliyor; fakat bu tecrübe ve görüşler dahi C vitamininin yalnız başına skorbut husulünde müessir olduğunu katî olarak ifade edemiyor.

C vitamini, yakın zamanlara kadar literatürde pnömoninin çok müessir bir tedavi vasıtası olarak zikredilmekte idi. Bugün bu neşriyatın arkası kesildi. Bunun yerine sulfamidopyridin gibi ilaçlardan bahsedilmektedir. Bunların da pnömonide ne kadar zaman kullanılacaklarını şimdiden takdir mümkün değildir.

C vitamininin mide ülserleri kanamalarında iyi netice verdiği ve bu kanamaların C vitamini eksikliğiyle ilgili olduğu hakkında yapılan hararetili neşriyat, kıymetini yavaş yavaş kaybetmiş ve bunun C vitamini değil, K ve P vitaminleri eksikliğinden ileri geldiği neşredilmeğe başlanmıştır.

İhtibas ikterlerinde (mekanik ikterler) yapılan ameliyatlardan sonra, bazı defa durdurulması güç kanamalar oluyor. Bu arızaya hemen her operatör az veya çok tesadüf etmiştir. Bu kanamanın sebebi hakkında birçok fikirler ortaya atılmıştır, fakat ikterlilerde kan tehassürünün gecikmesinden ileri gelen bu kanamalar, fibrinogen yokluğundan veya kan safihaları faaliyetlerinin teşevvüsünden veya kalsium metabolizmasının bozukluğundan veya kanda fazla bilirubin bulunmasından değil, plasmadaki defekt'ten, yani thrombogen ve dolayısıyla thrombin bulunmamasından ileri geliyor. Yapılan tetkikler göstermiştir ki, kanamayı durduran faktör C vitamini değil, tehassür vitamini olarak tavsiye edilen K vitamindir ve bu vitamin 1939 da sentetize edilebilmiştir. Şu halde mekanik ikterlilerde yapılan ameliyatlardan sonra görülen kanama, bir K. avitaminozudur. Ameliyatlardan evvel profilaktik olarak verilebilir, 4-8 gün devam edilmelidir. Adale zerkleri daha muvafık ve müessirdir.

Kanser patalogisinde vitaminin rolü lâykile tesbit edilemediği, hattâ çarpışan fikirlerle vaziyet büsbütün karanlıklaştığı için, kanserde vitamin tedavisi henüz nazariyat sahasından ayrılamamıştır. Ameliyat ve narkozun bilhassa karaciğer üzerindeki tesiri ve postoperatuvar bazı bozukluk ve ihtilâtlarda vitamin müvazenesindeki bozukluğun âmil olduğu göz önünde tutularak, karaciğerin yükünü hafifletmek maksadile, A ve bilhassa C vitamini tedavisi tavsiye edilmektedir.

Bu gibi hallerde A ve C vitaminlerle tedavi tavsiyesi, A'nın epitel ko-ruyucusu bir vitamin oluşundan, C'nin de karaciğer intan ve iltihaplarında, ameliyat travması ve narkoz tesiri altında C vitamininin fazla sarf ve istihlâk edilmiş olmasından mülhemdir.

Vitaminlerin, bilhassa A ve C vitaminlerinin, yara tedavisinde ehemmiyetli rol oynadığı, bugün tesbit edilmiş bulunmaktadır. Pek eski zamanlardanberi yara tedavisinde balıkyaglı merhemler amprik olarak çok kullanılırdı. O zaman elde edilen iyi neticelerin, bugün balıkyagında bol miktarda bulunan vitaminlerden ileri geldiğini anlıyoruz. Bununla yapılan merhemler, yaraların iltiyamını kolaylaştırıyor, çabuklaştırıyor. Bizim yara tedavisinde beklediğimiz ve göz önünde bulunduracağımız da budur.

Tıbda ve bilhassa Chirurğie'de tatbiki pek yeni olan vitamin tedavisi, bu kadar neşriyata rağmen, tanıdığımız ve emniyetle tatbik edegeldiğimiz tedaviler arasında henüz yer alamamıştır. Ancak yarınki çalışmalar ve buluşlar vitamin tedavisinin mahiyet ve şumul derecesini daha iyi tayin edeceklerdir.